

Onderwijs voor vluchtelingen: warm onthaal, vlotte leerloopbaan en duurzaam toekomstperspectief

Verslag van een strategische verkenning (2017-2018)

*Denkgroep Vluchtelingen en onderwijs,
onder voorzitterschap van Dimokritos Kavadias*

- Verdere ontrafeling van de vraagstelling
- Inspiratie via:
 - Expertseminarie
 - Diverse andere bronnen
- Analyse van de input
- Perspectieven voor het debat
- Bekrachtiging door Algemene Raad
- Publicatie (online)
- Studiedag

1. Dialoog met experts

- Dirk Geldof (algemeen)
- Maurice Crul (vergelijkend perspectief)
- Lucia de Haene en Ilse Derluyn (trauma)
- Anton Sabbe (perspectief werkgevers, screening)
- Mohammad Salman (rol van universiteiten)
- *Neerslag bijdragen via website*

2. Aanvullende inspiratie

- Advies Nederlandse Onderwijsraad
- OKANS-onderzoek
- Overige – veld in beweging!

Vraagstelling

1. Over wie gaat de verkenning?
2. Hoe pakken andere landen het onderwijs voor vluchtelingen aan?
3. Hoe krijgt onthaalonderwijs in Vlaanderen vorm?
 - onthaalonderwijs voor -18-jarigen
 - onthaal en opleiding voor volwassenen (18+)
4. Hoe kunnen de competenties van nieuwkomers best gescreend worden?

Vraagstelling

5. Hoe omgaan met taal?
6. Wat is de impact van trauma op het leerproces en hoe kan het onderwijs ermee omgaan?
7. Wat is de rol van actoren buiten het onderwijsveld?
8. Wat betekent de komst van vluchtelingen voor henzelf en voor de ontvangende samenleving?
9. Wat kan onderwijs betekenen voor mensen met een beperkte verblijfsduur?

Analyse

- Sterkte/zwakte-analyse voor elk van de subthema's (vraagstelling)
- Vaststellingen en standpunten, onderbouwd met cijfers, inzichten uit onderzoek en praktijkvoorbeelden ter illustratie
- *Uitgebreid gedocumenteerd in deel 2 van de publicatie*

Perspectieven voor het debat (platformtekst)

1. **Beleid algemeen**

1. Recht op onderwijs
2. Belang van een goede en snelle integratie van vluchtelingen

Vlaanderen zal in de toekomst nog geconfronteerd worden met vluchtelingen. Dat vooruitzicht vraagt om duidelijke beleidskeuzes vanuit menselijk en economisch perspectief.

Perspectieven voor het debat

1. **Beleid algemeen**

3. Onderwijs als schakel in een netwerk van integratie: vele actoren en rollen

De uitdagingen voor het onderwijs aan vluchtelingen hebben ook consequenties voor andere beleidsdomeinen.

Perspectieven voor het debat

1. **Beleid algemeen**

4. Tijd voor duurzaam beleid

Het is essentieel dat de expertise die is opgebouwd naar aanleiding van de verhoogde instroom in 2015, op alle niveaus duurzaam verankerd wordt zodat ze beschikbaar blijft voor toekomstige uitdagingen.

Perspectieven voor het debat

2. Onderwijs

1. Onderwijs in superdiversiteit: streven naar inclusie

Nadenken over onderwijs voor vluchtelingen draagt bij tot het versterken van onderwijs in zijn geheel op langere termijn.

We pleiten voor een inclusief, eerder dan een categoriaal beleid en maken geen onderscheid tussen groepen vluchtelingen of nieuwkomers op basis van de reden voor hun vlucht of komst.

Perspectieven voor het debat

2. Onderwijs

2. Warm welkom
3. Vlotte leerloopbaan
4. Duurzaam toekomstperspectief

Onderwijs voor vluchtelingen moet aan alle kwaliteitsvereisten van onderwijs voldoen en moet garant kunnen staan voor een warm welkom, een vlotte leerloopbaan en duurzaam toekomstperspectief voor alle vluchtelingen.

Deze visie gaat uit van een krachtgerichte kijk op vluchtelingen en ambitie en engagement van onderwijs en de maatschappij.

Perspectieven voor het debat

2. Onderwijs

2. Warm welkom

1. Eerste kennismaking met minimale drempels
2. Draaiboek met do's en don'ts voor het eerste contact
3. Streven naar een integrale aanpak

Perspectieven voor het debat

2. Onderwijs

3. Vlotte leerloopbaan

1. Een geïntegreerde aanpak, flexibiliteit en maatwerk op alle niveaus
2. Bijzondere aandacht voor kwetsbaarheden
3. Professionalisering en samenwerking

2. Onderwijs

4. Duurzaam toekomstperspectief

1. Mogelijkheden scheppen om opleidingsonderdelen af te werken/credits te verwerven
2. aanbod van kortere opleidingstrajecten
3. Aansluiting met diverse onderwijssystemen (hier / land van herkomst)

3. De samenleving: bron van solidariteit en leerkanalen

Nieuwkomers integreren is geen zaak van onderwijs alleen.

We zien de bredere samenleving als een bron van solidariteit en leren.

De platformtekst van de verkenning is ook beschikbaar in het Engels:

<https://www.vlor.be/education-refugees-warm-welcome-smooth-learning-trajectory-and-sustainable-future-perspective>

foto: ©Ali Al Obaidi

